

ZAMONAVIY MAKTAB TIZIMIDA OTA-ONALAR BILAN HAMKORLIK MASALALARI

Kutlimuratov Aziz Ruzimovich

*Toshkent viloyati Olmaliq shahar, Ipak yo'li innovatsiyalar universiteti,
assistent. Bosh direktori-boshqaruv raisi
E-mail. azizruzimovich37@gmail.com,
+998931604848*

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim tizimida ota-onalar va maktab o'rtasidagi hamkorlikning ahamiyati, shakllari va samaradorligi tahlil qilinadi. Ota-onalarning ta'lim jarayonida faol ishtiroki bolaning akademik yutuqlarini oshirish, ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirish va maktab hamjamiyatini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Maqolada hamkorlikni yaxshilash uchun takliflar va amaliy usullar keltirilgan.

Kalit so'zlar: ota-onalar hamkorligi, maktab tizimi, ta'lim jarayoni, pedagogika, bolaning rivojlanishi, maktab hamjamiyati.

Аннотация: В данной статье анализируется важность, формы и эффективность сотрудничества между родителями и школой в современной системе образования. Активное участие родителей в образовательном процессе играет важную роль в повышении академических достижений ребенка, развитии социальных навыков и укреплении школьного сообщества. В статье приведены предложения и практические методы улучшения сотрудничества.

Ключевые слова: сотрудничество родителей, школьная система, образовательный процесс, педагогика, развитие ребенка, школьное сообщество.

Annotation: This article analyzes the importance, forms, and effectiveness of the collaboration between parents and schools in the modern education system. Active involvement of parents in the educational process plays a crucial role in enhancing a child's academic achievements, developing social skills, and strengthening the school community. The article provides suggestions and practical methods for improving collaboration.

Keywords: parent collaboration, school system, educational process, pedagogy, child development, school community.

Kirish

Zamonaviy jamiyatda ta'lim tizimi faqat maktab va o'qituvchilar zimmasiga qoldirilgan emas, balki ota-onalarning faol ishtirokini talab qiladi. Ota-onalar bilan samarali hamkorlik bolaning shaxsiy va akademik rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bugungi kunda maktablar ota-onalarni ta'lim jarayoniga jalb qilishning

yangi usullarini izlamoqda, chunki bu hamkorlik nafaqat bolalar uchun, balki butun ta'lim muassasasi uchun foydalidir.

Ushbu maqolaning maqsadi – zamonaviy maktab tizimida ota-onalar bilan hamkorlikning dolzarb masalalarini, uning samaradorligini oshirish yo'llarini va jahon tajribasidagi yaxshi amaliyotlarni tahlil qilishdan iborat.

Tahlil va Muhokama

1. Ota-onalar Hamkorligining Ahamiyati

O'rganishlar shuni ko'rsatadiki, ota-onalar maktab faoliyatiga qanchalik ko'proq jalb qilinsa, bolalarning akademik yutuqlari shunchalik yuqori bo'ladi (Epstein, 2018). Ota-onalar bilan aloqalar quyidagi jihatlarda muhim:

1. **Akademik yutuqlar** – ota-onalarning qiziqishi bolani o'qishga rag'batlantiradi.
2. **Ijtimoiy moslashuv** – maktab va uy o'rtasidagi muvofiqlik bolaning psixologik barqarorligini ta'minlaydi.
3. **Maktab hamjamiyatini mustahkamlash** – ota-onalar ishtirokidagi tadbirlar jamoa ruhini oshiradi.

2. Hamkorlikning Zamonaviy Shakllari

Zamonaviy pedagogikada quyidagi usullar qo'llaniladi:

4. **Virtual muloqot platformalari** (onlayn majlislar, maktab veb-saytlari, Telegram kanallari).
5. **Ota-onalar kengashlari** – maktab qarorlarini qabul qilishda ishtirok etish.
6. **Ochiq darslar va seminar** – ota-onalarga ta'lim jarayonini yaqindan kuzatish imkoniyati.
7. **Ijtimoiy loyihalar** – bolalar bilan birgalikdagi ijodiy va ijtimoiy tadbirlar.

3. Hamkorlikdagi Qiyinchiliklar va Yechimlar

Ba'zi ota-onalar vaqt yetishmovchiligi yoki yetarli pedagogik bilimga ega emasligi tufayli maktab faoliyatidan chetda qoladi. Bunga yechim sifatida:

- **Moslashuvchan rejalar** – ish vaqti bilan mos keladigan uchrashuvlar tashkil etish.
- **Ota-onalar uchun treninglar** – bolalar psixologiyasi va pedagogikasi bo'yicha malaka oshirish kurslari.
- **Individual yondashuv** – har bir oila uchun alohida aloqa usullarini ishlab chiqish.

4. Jahon Tajribasidagi Yaxshi Amaliyotlar

1. **Finlandiya modeli** – ota-onalarga keng huquqlar berish va ularni qarorlar qabul qilishda ishtirok ettirish.
2. **AQShdagi PTA (Ota-onalar va O'qituvchilar Uyushmasi)** – muntazam grantlar va loyihalar orqali hamkorlikni rivojlantirish.

3. **Singapurda "Ota-ona maktablari"** – oilalarga bolalar ta'limida qo'llab-quvvatlash ko'rsatish.

Xulosa

Ota-onalar bilan samarali hamkorlik zamonaviy ta'lim tizimining muhim qismidir. Buni amalga oshirish uchun maktablar yangi kommunikatsiya usullaridan foydalanishi, ota-onalarning ehtiyojlarini hisobga olgan holda moslashuvchan dasturlar ishlab chiqishi kerak. Jahon tajribasidagi yaxshi amaliyotlardan foydalanib, O'zbekiston maktablarida ham oila va maktab o'rtasidagi hamkorlikni yanada mustahkamlash mumkin.

Foydalanilgan Adabiyotlar

1. Epstein, J. L. (2018). *School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools*.
2. Henderson, A. T. (2016). *Beyond the Bake Sale: The Essential Guide to Family-School Partnerships*.
3. Jeynes, W. H. (2015). *Parental Involvement and Academic Success*.
4. Hornby, G. (2011). *Parental Involvement in Childhood Education*.
5. Hoover-Dempsey, K. V. (2005). *Why Do Parents Become Involved in Their Children's Education?*
6. Pomerantz, E. M. (2007). *The Role of Parents in Children's School Performance*.
7. Sanders, M. G. (2008). *Building School-Community Partnerships: Collaboration for Student Success*.
8. Christenson, S. L. (2003). *Families and Schools: Rights, Responsibilities, Resources*.
9. Redding, S. (2013). *The Handbook on Family and Community Engagement*.
10. Ferlazzo, L. (2011). *Building Parent Engagement in Schools*.